

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8C/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220202308
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8220202308.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobcu: Š. F., Z.: XX.XX.XXXX, B. X., Q. X. X, právne zastúpeného: Mgr. Peter Troščák - advokát, sídlo AK Prešov, Hlavná 50, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, v konaní zastúpená Okresnou prokuratúrou v Bardejove, o náhradu škody s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.443,64 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.243,64 Eur od 09.12.2020 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Súd žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 17.12.2020 domáhal voči žalovanému náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v sume 11.243,64 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.243,64 Eur od 09.12.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bardejove zo dňa 09.03.2018, sp.zn.: Č.: H.-XXX/VYS-B.-XXXX bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Trestného zákona. Uznesením Okresnej prokuratúry v B. zo dňa 15.05.2018, sp.zn.: X. XXX/XX/XXX bola sťažnosť žalobcu zamietnutá ako nedôvodná. Žalobca využil aj mimoriadny opravný prostriedok a dňa 28.06.2018 podal návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia vydaného v prípravnom konaní podľa § 363 Trestného poriadku. Upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 21.09.2018, sp.zn.: D. X. XXX/XX/XXXX bol žalobca informovaný o tom, že jeho návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia vydaného v prípravnom konaní sa ako nedôvodný odkladá. Dňa 01.03.2018 bola na žalobcu podaná obžaloba. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 14.11.2019, sp.zn.: XT/XX/XXXX bol žalobca uznaný vinný zo spáchania prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest. Na odvolanie bol rozsudok zrušený a žalobca spod obžaloby oslobodený, a to Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 08.07.2020, sp.zn.: XXTo/XX/XXXX, lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Nakoľko došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, takéto rozhodnutie má také dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Je zrejmé, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné rozhodnutie a žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím. Na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia bol žalobca ako obvinený bezdôvodne vystavovaný viacerým procesným úkonom (vyšetrovacím úkonom a hlavným pojednávaniam). Na realizáciu svojej obhajoby si žalobca zvolil obhajcu, čím mu vznikli trovy v sume

1.243,64 Eur. Sumu 1.300 Eur žalobca na účet obhajcu uhradil dňa 02.10.2020. Ďalej uviedol, že žalobca v júni 2017, kedy sa mal skutok stať, ani len nebol v B., neexistovali žiadne priame dôkazy o tom, že skutok spáchal žalobca a dôvodnosť vôbec nevyplývala z uznesenia o vznesení obvinenia. Od momentu oznámenia vznesenia obvinenia dňa 26.03.2018 až do vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom dňa 08.07.2020, teda viac ako 2 roky a 3 mesiace žalobca pociťoval enormnú nespravodlivosť, krivdu a značný stres z toho, že je stíhaný ako obvinený, a že sa musí zúčastňovať procesných úkonov, pričom na jeho stíhanie nebol žiaden dôvod, pretože sa nedopustil žiadnej trestnej činnosti. Vzhľadom na to, si žalobca uplatnil právo na zaplatenie sumy 10.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a náhradu trov obhajoby. Nárok bol uplatnený na základe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 06.10.2020. Dňa 08.12.2020 bolo žalobcovi zo strany Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky oznámené, že nárok nebude uspokojený.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním súdu doručeným dňa 08.03.2021. Uviedol, že argumentácia žalobcu sa opiera výlučne o skutočnosť, že odvolací súd v konečnom dôsledku žalobcu oslobodil spod obžaloby. Zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nevyplývajú žiadne právne ani skutkové okolnosti, o ktoré by tvrdenie i nezákonnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Bardejove pod sp.zn.: Č.: H.-B.-XXXX bolo možné oprieť. Každé štádium trestného konania sa riadi inými ustanoveniami Trestného poriadku a jedine vo vzťahu k predmetným ustanoveniam je možné konštatovať zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutí vydaných v konkrétnom štádiu trestného konania. Poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn.: II. ÚS 163/2013 z 13.11.2013. Uznesenie, ktoré žalobca označil za nezákonné nebolo zrušené ani zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Oslobodenie spod obžaloby pri aplikácii zásady „in dubio pro reo“ takýmto dôvodom nezákonnosti nemôže byť. O nezákonnosti by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa nezákonnosť viazala na obdobie a skutkový a právny stav v okamihu kreovania napadnutého rozhodnutia. Samotný krajský súd v rozsudku uvádza, že za danej dôkaznej situácie, po starostlivom uvážení všetkých uvedených skutočností jednotlivito i v ich súhrne, nie je možné jednoznačne určiť, že skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, spáchal obžalovaný. Preto je potrebné pri zachovaní zásady „in dubio pro reo“ zvoliť alternatívu pre obžalovaného najpriaznivejšiu. Odvolací súd netvrdil, že skutok sa nestal alebo že ho nespáchal obvinený, ale že ho oslobodil z dôvodu, že vina obžalovaného nie je nepochybná. Prokurátor za takého stavu nemal inú možnosť, ako obžalobu podať, nemožno jeho postup vyhodnotiť ako nezákonný. Vo vzťahu k stresovej reakcii žalobcu žalovaný poukázal na výpovede svedkov L. F., F. R. T. Q. Š., ktoré priamo potvrdzujú skutočnosť, že žalobca v letných mesiacoch 2017 opakovane navštívil B.. Vo vzťahu k žalobcom prezentovaným pocitom enormnej nespravodlivosti, krivdy a značného stresu zo stíhania jeho osoby, poukázal žalovaný na skutočnosť, že voči žalobcovi boli vedené 4 samostatné trestné konania, ktoré boli bez výnimky ukončené právoplatným odsúdením.

4. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním súdu doručeným dňa 07.04.2021. Uviedol, že pre priznanie nároku na náhradu škody sa nevyžaduje formálne zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, kedy toto je akceptované od roku 2010, kedy bolo vydané Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.08.2010, sp.zn.: 4MCdo/15/2019, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 37/2014. So závermi citovaného rozhodnutia vyslovil súhlas i Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 24.03.2011, sp.zn.: II. ÚS 25/2011 a naposledy v náleze zo dňa 07.07.2016, sp.zn.: I. ÚS 320/2016, kde sa konštatuje, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. K tvrdeniu o svedeckých výpovediach svedkov v trestnom konaní uviedol, že žalobca bol podľa jednotlivých výpovedí svedkami videný v B. letných prázdnin (júl, august 2017), pričom svedkovia vylúčili, že by žalobca niečo postriekal. Argumentáciu ohľadom kriminálnej minulosti žalobcu označil za nepochopiteľnú a žalobcovi z toho vyplýva, že osoba odsúdená v minulosti môže byť nezákonne stíhaná bez možnosti priznania nároku na náhradu škody. Kriminálnu minulosť nemožno považovať ani len za nepriamy dôkaz. Záverom uviedol, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné.

5. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu vyjadril podaním súdu doručeným dňa 29.04.2021. Uviedol, že okrem skutočností a dôkazov uvedených v predošlom vyjadrení, neuvádza žiadne ďalšie skutočnosti ani dôkazy.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bardejove o vznesení obvinenia z 09.03.2018, Č.V.: H.-XXX/VYS-B.-XXXX (Č.. XX), Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 08.07.2020, č.k.: 10To/17/2020 - 317 (čl. 23), Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 06.10.2020 (čl. 27), potvrdením o vklade v hotovosti (čl. 32), spisom tunajšieho súdu vo veci 2T/65/2019, ostatými listinami, písomnými i ústnymi podaniami právnych zástupcov strán konania a zistil tento skutkový stav veci.

7. Výsluchom žalobcu súd zistil, že zo vznesenia obvinenia za skutok popísaný v uznesení Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bardejove zo dňa 09.03.2018 bol veľmi zaskočený, pretože nič také nespáchal. V tom čase študoval na strednej škole, umelecký smer. Vo voľnom čase rád kreslil. Matka žalobcu vznesenie obvinenia vzala zle, vyčítala to žalobcovi, ale keď je to všetko vysvetlil, bola mu oporou. V škole mu nebolo udelené žiadne pokarhanie ani iná sankcia, bolo mu ale nariadené zúčastniť sa rozhovorov so školskou psychologičkou. V dôsledku trestného stíhania ne Stratil priateľov, nemalo to dopad ani na jeho citovú oblasť. Musel sa ale zúčastniť niekoľkých úkonov trestného konania a cestovať preto do B.. V uvedenom období o tom veľa premýšľal, pociťoval krivdu, horšie spával. Lekársku pomoc si situácia nevyžiadala. Okrem trestného stíhania v tom období neevidoval iný stresujúci moment.

8. Z predložených listín súd zistil, že uznesením zo dňa 09.03.2018 mu bolo vznesené obvinenie pre skutok, ktorý sa mal stať 16.06.2017 v podvečerných hodinách. Uznesenie o vznesení obvinenia mu bolo oznámené dňa 26.03.2018. Vo veci bola podaná obžaloba a žalobca bol Rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 14.11.2019, č.k.: 2T/65/2019 - 271 uznaný za vinného. Od uloženia súhrnného trestu súd upustil, nakoľko na ochranu spoločnosti a nápravu žalobcu považoval za dostatočný trest, ktorý mu bol uložený skorším rozsudkom. Na odvolanie žalobcu bol tento rozsudok zrušený a žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Odvolací súd konštatoval, že vina musí byť preukázaná na základe dôkazov vykonaných v súlade s Trestným poriadkom. O nepriame dôkazy môže súd opierať výrok o vine len za predpokladu, že tieto vytvárajú vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu nepriamych dôkazov (nestačí preto jeden nepriamy dôkaz). Nakoľko za danej dôkaznej situácie nebolo možné jednoznačne určiť, že skutok spáchal žalobca, bolo potrebné aplikovať zásadu „in dubio pro reo“. Zároveň uviedol, že okresný súd svoje rozhodnutie o vine vyvodil z troch dôkazov. Prvým mali byť výpovede 2 svedkov o tom, že žalobca používa umelecké meno „ASLOH“. Druhým bolo paušálne poukázanie na vznesené obvinenia pre prečiny poškodzovania cudzej veci žalobcovi v minulosti. Tretím dôkazom bol úradný záznam z 23.11.2017, ktorý ale neidentifikoval žalobcu ako autora textov. Žalobca bol v trestnom konaní zastúpený zvoleným obhajcom a dňa 02.10.2020 zložil na účet obhajcu sumu 1.300 Eur titulom úhrady trov obhajoby. V žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, ktorej vyhovené nebolo, uplatnil žalobca náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 Eur a náhradu trov obhajoby v sume 1.243,64 Eur.

9. Vo vzťahu k trovám obhajoby žalobca uviedol, že tieto pozostávajú z 13 úkonov právnej pomoci:

28.03.2018 prevzatie a príprava obhajoby, vrátane prvej porady (69,92 Eur)
28.03.2018 podanie vo veci samej - sťažnosť (69,92 Eur)
19.04.2018 porada s klientom 65 minút (46,691 Eur)
19.04.2018 účasť na výsluchu žalobcu 15 minút (69,92 Eur)
26.06.2018 porada s klientom 70 minút (46,61 Eur)
28.06.2018 podanie vo veci samej - návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní (69,92 Eur)
09.07.2018 preštudovanie vyšetrovacieho spisu 30 minút (69,92 Eur)
16.09.2019 obhajoba na hlavnom pojednávaní 55 minút (71,50 Eur)
14.11.2019 obhajoba na hlavnom pojednávaní 60 minút (71,50 Eur)
29.11.2019 podanie vo veci samej - odvolanie (71,50 Eur)
24.01.2020 porada s klientom 75 minút (47,66 Eur)
27.01.2020 podanie vo veci samej - odôvodnenie odvolania (73,66 Eur)
16.04.2020 podanie vo veci samej - vyjadrenie k odvolaniu OP BJ (73,66 Eur).

10. Trovy obhajoby ďalej pozostávali z hotových výdavkov - cestovné, ktoré obhajca realizovali v počte 3 cesty dňa 09.07.2018, 16.09.2019 a 14.11.2019 celkom v sume 85,66 Eur, 89,97 Eur a 89,98 Eur. Náhrada za stratu času predstavovala 4 polhodiny dňa 09.07.2018 (15,35 Eur), 4 polhodiny v roku 2019 x 2 (2 x 16,33 Eur). Režijný paušál pre rok 2018 predstavoval 7 x 9,21 Eur, v roku 2019 to bolo 3 x 9,80 Eur, v roku 2020 to bolo 3 x 10,62 Eur.

11. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

12. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

13. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

14. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

15. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

16. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

18. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

19. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

20. Podľa § 35a zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, konania vo veciach podľa tretej časti tohto zákona začaté pred 1. júlom 2021 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2021; ustanovenie § 21 v znení účinnom od 1. júla 2021 sa použije aj v týchto konaniach.

21. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 274/2017 Z.z. v znení účinnom do 30.06.2021, na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho

poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť.

22. Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z., pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia alebo trestnom čine sexuálneho zneužívania má obeť trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

23. Podľa Osobitnej časti k bodu 1 dôvodovej správy k zákonu č. 217/2021 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 274/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2021, v celom znení zákona sa navrhuje jednotné používanie pojmu nemajetková ujma. V platnom znení zákona sa v niektorých prípadoch používa aj pojem morálna škoda, pričom význam týchto pojmov je rovnaký. Ide o legislatívno-technickú úpravu.

24. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

25. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

26. Podľa čl. 8 základných princípov zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

27. Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov C.s.p., právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

28. Podľa § 151 ods. 1 C.s.p., skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

29. Podľa § 215 ods. 1 a 2 C.s.p., súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

30. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia sa vyžaduje preukázanie nezákonného rozhodnutia, vzniku škody, príp. nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou; resp. nemajetkovou ujmom).

31. V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre skutok, pre ktorý následne bola podaná obžaloba, ale žalobca bol na odvolanie súdom spod tejto obžaloby oslobodený. V súlade s čl. 2 Civilného sporového poriadku, každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. V tejto súvislosti súd odkazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.07.2016, sp.zn.: I.ÚS 320/2016, kde sa konštatuje, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie voči nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Za správny treba považovať výklad, v zmysle ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Zastavenie trestného stíhania znamená,

že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania. Preto i v prejednávanej veci súd musel konštatovať, že čo do základu nároku je žaloba dôvodná. Žalovaného obrana spočívala najmä v poukázaní na to, že v prípravnom konaní sa zásada „in dubio pro reo“ aplikovať nemôže, a že prokurátor i za takého skutkové stavu, aký bol zistený, nemohol inak, ako obžalobu podať. V tomto súd plne so žalovaným súhlasí a má za to, že bolo úlohou okresného súdu správne vyhodnotiť dôkaznú situáciu a podľa toho rozhodnúť. Zatiaľ čo podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vyžaduje, aby bolo právoplatné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť, pričom sa najprv vyžaduje podanie riadneho opravného prostriedku, ústavný súd v prípadoch zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby, považuje za správny taký výklad tohto ustanovenia, v zmysle ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Preto nie je rozhodujúce, či malo byť trestné stíhanie zastavené už na začiatku, či mala alebo nemala byť podaná obžaloba, ale to, že žalobca bol súdom spod obžaloby oslobodený.

32. Žalobcovi tak patrí náhrada škody, ktorú si uplatnil titulom náhrady trov obhajoby podľa § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Súd preskúmal dôvod a výšku trov obhajoby, ktoré žalobca žiadal nahradiť a zistil, že tieto sú vyčíslené správne. Obhajca žalobcu vykonal úkony obhajoby tak, ako ich žiadal žalobcovi nahradiť. V tejto súvislosti žalovaný nárok žalobcu nepoprel, len konštatoval, že nemá k dispozícii vyčíslenie a potvrdenie o úrade žalobcom. Nakoľko žalobca preukázal výšku trov obhajoby, ako i to, že žalobca sumu 1.300 Eur titulom trov obhajoby dňa 02.10.2020 obhajcovi zaplatil, súd mu právo na zaplatenie sumy 1.243,64 Eur priznal.

33. Vo vzťahu k žiadanej náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch súd uvádza, že čo do základu, stotožňuje sa súd s tvrdeniami žalobcu, ktoré vychádzajú z predpokladu, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.08.2019, sp.zn.: 4Cdo/125/2019). Tak je tomu i v predmetnej veci. Treba konštatovať, že vedením trestného stíhania voči žalobcovi, ktoré bolo neskôr vyhodnotené ako nezákonné, vznikla nemajetková ujma.

34. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím na 4 okruhy vymedzené zákonom, ktoré sa týkajú osobnej sféry poškodeného, závažnosti vzniknutej ujmy, závažnosti následkov, ktoré poškodenému vznikli v súkromnom živote a závažnosti následkov, ktoré mu vznikli v spoločenskom uplatnení. Zároveň výška nemajetkovej ujmy nesmie byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z.z. Čo sa týka rozsahu odškodnenia obetí trestných činov (§ 12 citovaného zákona), v prípade ujmy na zdraví sa toto odškodňuje podľa osobitného predpisu. Nemajetková ujma sa odškodňuje vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (§ 12 ods. 3 citovaného zákona). Z uvedeného je zrejmé, že zákon č. 514/2003 Z.z. čo do rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neodkazuje na ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 13), kde výška nemajetkovej ujmy nemá hornú hranicu. Naopak, zákon výslovne ustanovuje, že táto nesmie byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z.z. Tu už je stanovená horná hranica, po ktorú možno nemajetkovú ujmu priznať, a to je 10-násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu; pre potreby náhrady za ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím treba podľa názoru súdu vychádzať z momentu, kedy došlo k neoprávnenému zásahu, a teda momentu, kedy bolo nezákonné rozhodnutie oznámené žalobcovi (26.03.2018).

35. Súd zistil, že mesačná minimálna mzda pre rok 2018 bola 480 Eur (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 278/2017 Z.z.), 10-násobok potom predstavuje 4.800 Eur. Čo do rozhodnutia v akej výške možno žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznať, súd vychádzal z toho, ktorá posudzovaná oblasť podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. sa vzťahovala na ujmu tvrdenú žalobcom. Súd uvádza, že neboli preukázané, ani tvrdené následky, ktoré by žalobcovi vznikli v spoločenskom uplatnení. A to napríklad znížená známka zo správania, pokarhanie, odloženie maturitnej skúšky,

prekážky pri hľadaní si zamestnania a podobne. Rovnako tak neboli tvrdené ani preukázané nepriaznivé následky, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote - následky v partnerskom živote/citovej oblasti, strata priateľov. Súd mal za preukázané len to, že žalobca trpel pocitom krivdy. Prežívanie tejto krivdy ale nebolo sprevádzané následkami na zdraví žalobcu, stres si nevyžiadal lekársku intervenciu, žalobca v dôsledku trestného stíhania nestratil priateľov, nemal problémy v škole, matka ho podporovala, bola mu oporou. Súd má však zato, že bola naplnená zákonná podmienka existencie takých okolností, za ktorých došlo k začatiu trestného stíhania a vzneseniu obvinenia žalobcovi (§ 17 ods. 3 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z.), ktoré vo výsledku sú v príčinnej súvislosti so vznikom nemajetkovej ujmy žalobcu. Orgány činné v trestnom konaní a súd ustálili vinu žalobcu na základe dôkazov, ktoré boli neskôr odvolacím súdom vyhodnotené ako nedostatočné, pričom zároveň žalobca na toto upozorňoval od začiatku trestného stíhania, využíjúc i mimoriadny opravný prostriedok. Nakoľko uvedený skutok žalobca nespáchal, oprávnené mohol trpieť pocitom krivdy z toho, že pre spáchanie trestného činu v minulosti bude teraz každý skutok možné pripísať jemu, i keď ho nespáchal. Svoju nevinu bránil konštantne od vznesenia obvinenia, tvrdením stále tých istých skutočností. Až odvolací súd na tieto prihladol. Súd má preto za to, že pocit krivdy sprevádzala i nedôvera v orgány verejnej moci, ktoré obranu žalobcu odmietali a nevinu žalobcu po 2 rokoch a 3 mesiacoch konštatoval až odvolací súd.

36. Súd preto uvádza, že nepostačuje konštatovať porušenie práva vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 17 ods. 2), ale je tu dôvod na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Bolo preukázané, že okrem pocitu krivdy a myšlienok o veci, nevznikla žalobcovi ďalšia ujma v inej oblasti jeho života. Treba však uznať, že žalobca musel čeliť nedôvodnému trestnému stíhaniu 2 roky a 3 mesiace, zúčastňovať sa úkonov trestného konania, pričom už hneď po vznesení obvinenia poukázal na nedôvodnosť vedenia trestného stíhania. Jeho argumentáciu nezohľadnil ani vyšetrovateľ, ani prokurátor, ani generálny prokurátor, ani okresný súd. Stalo sa tak až na odvolanie. Potom okolnosti, za ktorých došlo k vzniku nemajetkovej ujmy (začatie a vedenie trestného stíhania bez dostatočných dôkazov s akcentom na kriminálnu minulosť žalobcu) a ich závažnosť (pocit krivdy a nedôvera v orgány verejnej moci, že postupujú spravodlivo a zákonne), súd hodnotí ako také, ktoré odôvodňujú priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

37. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a je primeraná v sume 1.200 Eur. Túto sumu súd považuje za primeranú tomu, že ak horná hranica nemajetkovej ujmy v tejto veci predstavuje 4.800 Eur a súd posudzuje 4 okruhy, v ktorých nastali tvrdené následky, potom 1 je 1.200 Eur. Za plne naplnenú súd považuje podmienku podľa § 17 ods. 3 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z., a teda okolnosti, za ktorých došlo k vzniku nemajetkovej ujmy, ktoré považuje za závažné. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Vo vzťahu k tvrdenému žalobcom, že je treba pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať z akéhosi kľúča vytvoreného krajskými súdmi je treba uviesť, že aplikovaná právna norma je dostatočne určitá a zámer zákonodarcu jednoznačný v tom, že neodkazuje na občianskoprávne predpisy, kde výška nemajetkovej ujmy nemá hornú hranicu, ale výslovne ukladá povinnosť postupovať v prípade náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona o odškodňovaní obetí trestných činov, kde výška nemajetkovej ujmy hornú hranicu má.

38. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

39. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného po 31.1.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

40. Súd žalobcovi priznal i právo na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy trov obhajoby, s ktorým zaplatením je žalovaný v omeškaní od 09.12.2020, teda dňom nasledujúcim po oznámení žalobcovi, že nárok nebude uspokojený (§ 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.). Žalobca v žalobe tvrdil, že uvedené zo strany žalovaného mu bolo oznámené dňa 08.12.2020. Uvedené síce nepreukázal, ale nakoľko toto skutkové tvrdenie žalovaný nepoprel, považoval ho súd za nesporné.

41. Podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 262 odsek 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Žalovaný bol v konaní pomerne úspešnejší, avšak náhradu trov konania si neuplatnil. Súd mu preto náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.